

Somogyi Ferenc

Boldogság szigetek

Hazahoztuk apát. Ott dekkolt a nőnél. Már egy hete. Anya kikutatta a címet, és elmentünk érte.

Utálok azt a nőt. Állt az ablakban, és figyelt minket. Egy fekete köntös volt rajta. Alatta semmi. Undorító. Csak a csupasz bőre. A fél melle kilátszott. Pfüj. Azok az érett almácskák. És bugyi sem volt rajta. Legalábbis úgy láttam. A szégyentelen. Anya ezt hajtogatta egész idő alatt.

A nő kihajolt az ablakon, és tényleg csak az a köntös volt rajta. Valamit kiáltott. Nem hallottam. A megbabonázóan fehér bőréről nem tudtam levenni a szemem. Anyától egy pofont is kaptam. Apa bezzeg egyet sem. Ő feltartott kézzel, megadó tekintettel szállt be a taxiba. Miközben jöttünk haza, anya odahajolt hozzám, és a fülembe súgta: Jegyezd meg jól. Az ember harcoljon a tulajdonáért.

És mosolygott. Még itthon is, amikor a nagyinak mesélte az esetet. De ő nem figyelt, már megint azt hajtogatta, hogy biciklizni akar. Kikísértem az erkélyre, és megnézte a kerékpárját. Fel kellett hozni vele együtt, amikor hozzánk költözött vidékről. Ilyenkor áll mellette, simogatja a vázat, az ülést, és mindig elmondja, hogy a háború előtt, amikor még kislány volt, egyszer elkerekezett a kastélyhoz. Benézett az udvarra, és az ott akkor egy csoda volt. Most biztos nem az, állapítja meg, de szívesen megnézné. Egy nap fel fog ülni a kerékpárra, és elbiciklizik. Ezt hajtogatja. De a lakásban is bottal közlekedik. A papa is csak nevet rajta. Bár mostanában nem. Mióta hazajött a kórházból, csak néz ki az ablakon, és az őrangyalát várja. Mert szerinte nem sikerült a műtét. Tudja ő. Érzi. Nem hajlandó enni. Vagyis csak alig. Anya ideges is miatta. Folyton szidja. Persze nem annyira, mint a nővéremet. Ő mostanában kezdett randizgatni. A Valterrel. A sulis szépfiújával.

Anya azt mondja, hogy csak félti őt. De szerintem irigyli. Mert neki csak apa volt. Meg a Sanyi, aki lelépett az esküvő előtt. Persze, ha nem lép le, nincs apa. Anya fordítva szerette volna. Mindig mást, mint ami van. Nem hagyja élni az embert. Folyton zrikálja a másikat. A nagyit is állandóan azzal idegesíti, hogy eladja a biciklijét. Most is azt mondja, hogy lomtanitáskor kitolja a kerékpárt a többi szemét közé. A nagyit a szívét masszírozza. Anya ezt élvezzi. Nem az ő anyja. Apa azonban soha nem védi meg a nagyit. Folyton a konyhában ül, a laptopja fölött. Közben a telefonján csetel a nőivel. Most ezzel az Alizzal. Ha egyáltalán szóba áll vele a mai nap után. Egy hét csodaország. Ezt hajtogatta egész délután anyának. De hiába. Mintha ő meg sem hallotta volna. Anya Lilivel van elfoglalva. Most vajon hol lehetnek? – kérdezzéti. Ugye nem megy fel hozzá? Legalább védekezzenek. Még nincs tizenhét. Mit akar attól a fiútól?

Nekem beszél, pedig én nem tudok neki segíteni. Lili szerelmes. És valójában nem is mentek sehová. A szobánkban vannak. Az ablakon osontak be. Én figyelek, és jelzek, ha valaki be akar menni hozzánk.

De nem akar senki. Már az esti filmet nézik. Anya néha az órára pillant a falon, és sóhajtozik, meg a fejét ingatja. Mást nem tud tenni. A nővérem kikapcsolta a telefonját. A Valter számát pedig nem ismeri. Apa néha az asztal alatt a mobiljára néz. A nagyi pedig az erkély felé. Anya a bejárati ajtót figyeli.

A papa a plafon felé kapja a tekintetét. Egy fénycsík növekszik rajta. Már az egész szobát világosság tölti meg. Valter eltévesztette az ajtót. A WC-t kereste, én intettem, hogy tovább, de ő a papához nyitott be. Egy hang, nagypapa elhaló hangja, nem ereszt. Kéri, beszélgessenek végre. Benézek a szobába, és látom, hogy Valter ül az ágy szélén. Fehér alsóban, és fehér trikóban. Kezei közt nagypapa ráncos keze, és hallgatja őt. A folyosóról beáradó lámpafényben olyan, mint egy angyal. Esküszöm, szárnyai is vannak.

Bíró József

Ő – (1)

íriszére fagnak mohos árnyképek
emlékei már visszaidézhetetlenek
mindenkor egykedvűen mosolyog
állát sebzi fém viharkabátgombja

Ő – (2)

kibogozhatatlan eszementségeire válaszul
vakdühében keresztbe savarta szemüvegét
hosszadalmas bocsánatkérések következtek
hamuszürke ködhomályban tökrészegen

Ő – (3)

önvédelemből terepszíntárggyá átalakítván magát
mindennemű tájidegenségbe otthonosan belesimul
indokolhatatlannak látszó döntéshozatala célszerű
merthogy angyaljóságával kiszolgáltatót ugyanis

Both Balázs

Holofernész feje

Az öregasszony esténként kiült a háza elé. Repedezett kecskebőr zsámolyán hozszan nézte a zömök kőházak háttérében elterülő fennsíkot. Mintha az Úr haragjában törve-zúzva vetette volna egymásra a hamuszürke meg rozsdavörös sziklákat, hegyormokat, szakadékokat, gondolta ilyenkor. Odalent, a betiluai völgyben pedig, haragja csillapodván, árnyas olajligeteket teremtett szent keze, ott, a források üdítő vize körül kövér gyapjas birkák legelik a zöldellve harsanó füveket, csend van és földöntúli békesség, csak az Úr és ő a tanúja, hogy emberöltővel ezelőtt pogány énekszó visszahangzott a hegyvidéken. Orrában megint érezte az embermagasságúra döngölt földsánc mögül, a harci szekerek, lovak és sátrai ezrei felől szálló szúrós bűdösséget, ami a zsákmányolt birkák húsát ropogósra sütő tüzek füstjével keveredve megülte a völgyet. Arra is az Úr emlékezhet már csak, hogy ő volt akkortájt a legszebb asszony a városban, vagy inkább a vidéken, karcsú termete, ébenfekete fürtökkel koronázott olajbarna arca büszkeségére vált volna akár az egyiptomi uralkodónőnek is...

De az idő, kilencvenkét nyár és ugyanennyi tél, kanyargó árkokat, mélyedéseket és girbegurba ösvényeket hagytak arcán, az Úrnak ajánlott élet örömeinek és megpróbáltatásainak térképjeleiként - kaszált rendületlen körülötte a halál, kiket életük virágzó napjaiban, kiket pedig magjukat vesztett, száraz kórókként aratva le láthatatlan csontkezeivel -

Mennyi érzés költözik az ember fedele alá ennyi év alatt, gyásszal, magánnyal és lemondással keserítve kenyerét, hányszor ólálkodik elő a nyárejék forró sötétjéből a kísértő, hogy lidérclángaival ostromolja az ereje teljében álló asszonyi testet, egészen kora öregkoráig!

És hány évtizede hűséges társa már a csend, mely olykor termékenyítő gondolatok bölcsője, máskor meg sírkőként nehezíti a lelket.

Felhunyorogott a teljes esti pompájában ragyogó napkorongra.

Most, megszámlálhatatlan évvel később, hogy férjét atyái mellé végső nyugalomra helyezték Dotain mezején, eszébe jutott: az idő tüzeben rég elhamvadt szerelmes éjszakáin milyen hevesen kívánta, hogy az ölében élőmlő lávából utódot foganjon; erőscsontú, ébenfekete fiút, Manassze arcát. És igen, sólyomszárnyként lobogó hajú leányra is vágyott, virágszár szép bokájú, karcsú termetűre... aki hozzá hasonló vénasszony lenne, ha élne még. Boldogabb volna talán, ha gyerekzsivaj verné fel hajnalonként a háza csendjét? Ha nem ősei földjén, hanem az asszír birodalom szívében pompázó nagyvárosban élne, ahol csobogó szökőkutak és titokzatos gyümölcsökkel roskadó függőkertek ragyognak ilyentájt az alkonyi fényben?

Két emberöltőnyi élettel ajándékozta meg az Úr, mely lassan lejár; talán elérkezik az

ideje, hogy felfedi előtte nagy titkát: miért éppen őt, a betilui özvegyet választotta ki a fogságból visszatért nép megszabadítására. Mert a bölcsek fejet hajtanak alázattal akarata előtt, az ellene szegülők eltipratnak, árnyékuk is elmarad a porban.

Fenn az égen a Nap tüzes aranytála, az egy és igaz Istent nem ismerő bálványimádók istensége lassan elmerült a hőségtől remegő láthatár tengerében.

Becsoszogott elmajszolni ebédje maradékát, darabka sült halat, kovásztalan kenyere, hozzá pár szem szárított datolyát csemegéül.

A házat égetett téglákból és erős cédrusgerendákból építette a férje, veritékes mezei munkája árán szerzett pénzből, a halászkok köépitményeivel ellentétben az emeletre nem a külső, durván faragott kőlépcsőn kellett felmászni.

Itt élt, a felső szint árnyékos szobáskájában, melynek berendezését az alacsony, keményfa fekhely, egy asztalka és az imazsámolya alkotta, pedig Manassze örökségéből nagyobb fényűzésre is telt volna; szerette ezt az igénytelen egyszerűséget, a korai ébredés után felöltötte özvegyi öltözékét, a durva anyagból szőtt zsákruhát, hogy a hosszú napot az imádságnak és a böjtnek szentelje.

Legszebb asszonyévei így múltak el, szirmait hullató virágként – méhe terméketlen maradt, és ő érezte testében az élet buzgó kútjának elapadását, ahogy sorvadtt benne, remény nélkül, hogy magot növeessen, utódot támasztva testéből. Erősen megfogadta akkor, hogy férfi nem lépheti át többé a ház küszöbét; mindannyiszor undorral leplezte le a patákon lopózó kéjvágy sötét villanását, ha leplezetlen mustrálták ébenfekete fürtjeit, mentától illatos keblét.

Az Úr, áldassék örökké a neve, a tiszta életűek nehéz köntösét terítette az ő vállára, rajta keresztül óvta meg népét a pusztulás tüzétől. Igen, emlékezett vissza, mialatt fogatlan szájával a mézes datolyát majszolgatta, azokban az időkben éjente rettenetes álmok kínozták. Izmos, fekete lovak könnyű harci szekereket röpitettek messzi tájról a völgybe, a hegyhátra vég nélküli oszlopokban hágó, bőrpáncélba bújt harcosok tüzes nyilai szálltak zúgva, süvítve a gyúlékony tetőkre, s a lovasok előtt a gyermekeik életéért térden csúszva esdeklő asszonyok, akikre alattomosan, hátulról csaptak le a szakállas nyílvesszők.

Barmok nélkül maradt üres hodályok, leégett házak kormosan füstölgő falai – Hányszor tépte fel veritékben úszva az ajtót! És soha, sehol egy lélek, csak a sűrű álomba merült város, a tücskök szaggatott cirpelése hallatszott a csillagezüstös egű nyári éjszakában. Ilyenkor nem tudott újra elaludni; ébenfa csatot tűzött a homlokára tapadt tincsekre, aztán zsámolyán térdepelve napkeltéig imádkozott, hogy végül halálosan kimerülve végignyúljon a napmelegtől áttüzesedő sima padlózatán. Ragadozó vadállatok bőrével bélelt, fejedelmien díszített sátorba is repítették olykor az álmok, a sátorban göndör szakállú főembert látott tanácskozni alvezéreivel, izmos lába szárán megfeszült a saruszíj – de a következő éj megint a pogány hordák képével kínozza: a lángoló csóvaktól megroppanó tető alól kiszaladó gyerekekre vértől iszamos penge sújt,

feltárt ölü asszony sikolya, Béliál, ne kísérts, menj vissza népedhez az alvilág homályos tárnáiba, segíts meg Uram engem –

Élt a városban egy álomlátó asszony, aki rézpénzért művelte a fogság idején a pogányoktól eltanult bűnös mesterséget, s talán cinkosa volt az alvilág gonosz szellemeinek is; már-már hajlott rá, hogy hozzá forduljon, fejtené meg, miért kell éjszakánként folyton gyötrelmekkel birkóznia... Hiába fohászzkodott, az Úr, áldassék a neve örökké, nem hallgatta meg a kérését. Egyre sokasodtak a sátorba vezető álmok, ahol a göndör szakállú asszír evett, tanácskozott és éjszakánként parázna dolgokat művelt rabnőivel, amikért Szodomát kéneső lángjai égették porig. Lelkében a szégyen piszkos folyamként áradt napról napra, megmérgezte szertartások szerint élt napjai nyugalmát. Úgy látszott, kitartó imái ellenére sincs menekvés a pokolbéli démonok szorongató karmai közül; a fehér falú, erős gerendákból épített házra vérszjósító csend borult, s az éji órák szuroksötétjéből újra és újra félelmetes, parázna és istentelen képek sokasága ködlött fel, hogy szennyes örvényük az örület határáig sodorja –

Arca beesett, szépsége, akár a víz nélkül maradt virágé, napról napra hervadt. Egy este, imádságai befejeztével lefeküdni készült; veszett szél fújt odakint, porfelleget karvarva a tömzsi kőházak közt, és a kőhajtásnyira álló cédrusfa csonkja úgy meredt az égnek, mint kivont kardpenge. Másnap, az ébredés elcsigázott perceiben eszébe jutott, hogy kaskáját teleszedi beléndekkel, mert bár erényeiben nem fogyatkozott, és a Törvény szavát megtartotta, ha az Úr Beliál kezére adja, legyen meg az ő szent akarata, a mérgezett főzet elvégzi majd a dolgát. Sokáig, ájultan aludt, és mikor az utcán izgottan kiabáló hangokra felébredt, a nap magasan fenn járt már az égen. Lábára sarut húzott, hogy az utcára kiszaladva lássa ő is a piactéren azt a végkimerülésig hajszolt, habos szájjal döglődő állatot; mire az izgalomtól szinte fuldokló lovas hozzáfogott, hogy megossa a hírt az összesereglett néppel, a szerencsétlen pára kilehelte lelkét. Másnap a harci tülkök szavára megkettőzték az őrséget, a bástyákon és a szirtfalakon fáklyák lángja világított az éjben. Elhajtott nyájokról, letipratott mezőkről, égő sátrakból elhurcolt fiakról szólt a hírhozó, mint a sáskák, vagy a föld homokja, lehetetlen megszámolni őket, mondta, Szidón, Tírusz elestek, Kilikiától Jáfetig behódolva reszketnek a népek. Nabukodonozor király szétverte a méd sereget, majd követeket küldött Perzsiába, Egyiptomba és a Jordánon túli települések vezetőihez.

Követei üres kézzel tértek vissza. Az isteni uralkodó vezérét, Holofernészt küldte, hogy százhuszezer harcossal és tizenkétezer íjással igázzon le minden népet a vidéken. A népek békét akartak és dobszóval, koszorúkkal járultak a hódítók elé... Holofernész leromboltatta a szentélyeket, a szent ligeteket kivágatta, felégette; nyomában sírás és jajveszékélés üli meg a tájat. Két nap múltán a várost vízzel ellátó források mentén a völgyet megszállta az ellenség – harmincnégy napig fojtogató gyűrűbe zárva szekerekkel, lovasokkal, bőrpáncélos gyalogos katonákkal, hogy szomjhalálra vagy megadásra kényszerítse Betilua lakosságát. Elméje megvilágosodván hálát adott

az Úrnak. Visszaszállt akkor Beliál az alvilág bugyraiba; szétnyíló markából a piactér vakító fehér köveire hulltak a halálos mérget rejtő növények.

Rohamosan apadni kezdett a ciszternák vize. Esténként bűzös füst kanyargott a völgyben sorra kigyúló tábortüzekből, közel a vég, mondták a vének. Sátraikat az asszírok bevált szokásuk szerint magas földsánc fedezékébe állították; a kerek építmények körül, ahol nemrég fű zöldellt, most a sárban szalmabábokra nyilazó, vagy izmos felsőtestüket szabadon hagyva rövid pengéjű kardokkal összecsapó harcosokat láttak a napról napra elkeseredettebb városlakók.

Hegyre épült várost ostromolni kockázatos és nagy fáradsággal jár, Nabukodonozor hadvezére sátáni cselvetésével bizonytalanságot a szomszédok kínjaitól szabadulásként várta a feltétlen megadást.

Azokban a napokban összesereglett a nép a piactéren. Néhány szájaskodó pásztor éjszakai rajtaütést sürgetett, az óvatosabbak várakozásra intettek – megsegíti népét az Úr, legyen türellemmel. Az Úr segítségét tétlenül várni bűnös dolog, vetette közbe egy verekedésben fogait vesztett halárus.

Fel kell adni a várost. – Ezt Uzija mondta, miközben gondterhelten simított végig őszbe csavarodó szakállán – mint az útszéli kutyák szomjan veszünk mind, vagy az asszír vezér a várakozást elunva válogatás nélkül kardélre hányatja a hegyvidék lakosságát.

A pásztorok egymás szavába vágva bizonygatták, hogy az Úr büntetése száll a fejükre, ha feladják a szent helyeket, de Uzija nem jött ki a sodrából. Az Úr a csökönnyöst bünteti, legyenek az asszírok bármilyen kegyetlenek, víz híján akkor sem lehet tartani a várost. Nem maradtak érvek. Öt nap és Betiluába is diadalmasan bevonul a győzhetetlen Holoferesz, a hódító, aki elfoglalta a Földközi-tenger vidékét és Mezopotámiát, Kilíkiát és Damaszkuszt, Szidónt és Tíruszt. Öt nap. Aznap este nem vett magához ételt. A zsámolyon térdepelt kezeit összekulcsolva, órákig, és így imádkozott: „Uram, atyámnak, Simeonnak Istene, akinek kardot adtál kezébe, hogy álljon bosszút az idegeneken, akik fölfedték egy szűznek az ágyékát, hogy bemocskolják, lemeztelenítették ágyékát, hogy szégyenbe hozzák, és meggyalázzák méhét, hogy megalázzák. Mert azt mondtad: ilyen ne történjék meg, s mégis megtették. Ezért előljáróikat halálra adtad, ágyukat meg, amelyet lealacsonyított a hűtlenség, vérfürdővé tetted. Megverted a szolgálatait uraikkal és az urakat szolgálataikkal együtt.

Asszonyaikat zsákmányul adtad, lányait meg fogságba küldted. Minden vagyónkat szétszórtad kedves fiaid közt, akiket az érted való buzgalom emésztett, undorodtak vérük meggyalázásától, s téged hívtak segítségül. Ó Isten, én Istenem, hallgass meg engem is, az özvegyet! A te műved volt, ami régen történt, s az is, ami most vagy a jövőben megy végbe. Kigondoltad a jelent és a jövőt, s az történt, amit te akartál. Terveid előállnak és így szólnak: Nos, itt vagyunk! Mert minden utadat előkészítetted, és előre látod ítéletedet. Nézd, az asszíroknak erős a seregük, dicsekszenek lovaikkal

és lovasaikkal, büszkék gyalogságuk erejére. Számítanak lándzsára és pajzsra, íjra és parittyára, és nem tudják, hogy te, az Úr döntöd el a háborúk sorsát. Úr a neved. Hatalmaddal törd meg erejüket, s haragodban morzsold szét, ami erősségük. Azt tervezik, hogy megszenteltelenítik szent helyeidet, beszennyezik a sátrat, dicsőséges nevednek pihenőhelyét, és vasukkal felfordítják a oltárodnak szarvát.

Nézd, milyen kevélyek, s küldd haragodat a fejükre! Adj kezembe – nekem, az özvegynek – erőt ahhoz, amit tenni szándékozom. Ajkam fortélyával verd meg a szolgát urával és az urat szolgáljával! Törd össze gögjét egy asszony keze által! Mert a te erőd nem a sokaságban van, hatalmad nem az erőszakosakban.

Te az alázatosak istene vagy, az elnyomottak segítsége, a gyengék támasza, az elhagyottak menedéke, az elkeseredettek szabadítója. Igen, atyámnak Istene és Izrael örökségének Istene, égnek és földnek Ura, vizeknek teremtője és Királya mindennek, amit csak teremtettél, hallgasd meg imámat!

Adj nekem csalfa nyelvet, hogy megsebezsem és összezúzzam azokat, akik kegyetlen tervet szöttek szövetséged ellen, szent házad ellen, Sion hegye és a fiaid háza ellen.

Add, hogy az egész nép és minden törzs megtudja, hogy te vagy az Úr, minden hatalom és erő Istene, és rajtad kívül senki más nem oltalmazza Jiszraél népét”.

Akkor az egész testét lemosta vízzel, drága kenetet kent magára, felöltötte a legszébb ruháját, a tarka fonalból szötte, mely látszani engedte csípői tökéletes ívét, napbarnított gömbölyű vállait, és házába hívatta a véneket, hogy tudtukra adja: az Úr megsegíti népét, egy asszony keze által sújt le ellenségeire.

Abban az időben a Simeon törzséből való Mikeásnak fia, Uzija, valamint Gotoniel fia, Chabrisz és Melchiel fia, Charmisz voltak az előljárók, akik hallani sem akartak a szándékáról. Akkor ő így felelt nekik: próbára tesztitek az Urat, a Mindenhatót? Így nem ismeritek meg nagyságát soha. Adjunk hálát Istenünknek, hogy próbára tesz minket, éppúgy, mint atyáinkat. Gondoltatok-e rá, hogy bánt az Úr Ábrahámmal? Ha mi hatalmukba esünk, egész Júdeát meghódítják és kifosztják szent helyeinket. Ne kérdezzétek, hogy mit akarok tenni. Nem mondom meg nektek, amíg végre nem hajtom. Olyan tettet viszek végbe, hogy emlékezete nemzedékről nemzedékre száll népünk fiai körében.

Néhány nap, és a várost előzönlik a vérszomjas pogányok, az asszonyokat meggyalázzák, elhajtják karámjaikból a barmokat. Az erősek Ninivében törnek követ életük végéig, vagy ostromgépet húzva roskadnak össze távoli harctereken. A nők, öregek és gyerekek sorsa a válogatott kínzásokkal elkövetkező halál. A szent helyeket meggyalázzák, és Izrael fiaival vágatott kövekből emelnek templomot bálványaiknak.

Ha nem adják fel a várost, az asszírok kivárják lassú kínhaláluk napját és elfoglalják a falakat.

– Menj békével, s vezessen Isten. Az Úr járjon előtted ellenségeink megbüntetésére – mondta Uzija, majd a kapunál, ahol aznap éjjel két fiatal állt őrsgben, még megál-

dotta: – Atyáink Istene fogadjon téged irgalmába. Valósítsa meg szándékodat Izrael fiainak dicsőségére, Jeruzsálem felmagasztalására.

Lassan, óvatos léptekkel ereszkedtek le a köves, vad úton a fáklyák fényében úszó völgybe. Hamarosan tagbaszakadt, szakállas férfiak fogták el őket, bozontos fejüket tollas fémsisak fedte, oldalukon rövid kard, kezük lándzsát és kerek bőrpajzsot markolt.

És jött a négy leghosszabb nappal és a százezrek sorsát eldöntő éjszaka – a szélrózsa minden irányába fejvesztve menekülő barbár sereg ítéletének órái.

Közeleg a nap, hogy az Úr értésére adja, miért őt választotta a gyűlölt ellenség elpusztítására, és miért gyúlt mégis a szomjúságnál is perzselőbb szerelem szívében a férfi iránt, aki népek sokaságát hajtotta rabigába, akinek kezéhez héber nők és gyermekek vére tapadt, már-már feledve övéinek szenvedését és az Úr akarátát...

Holofernesz fejét a betiluai városkapura tűzték; dús, hollófekete haját, mint rettene-tes győzedelmi zászlót napokig fújták a szelek, s amíg a sokaság őt éljenezve, a városka utcáin diadalünnepet tartott az asszírok veszte felett, titokban sós könnyeit nyelte a kerevetre dőlve.

Nem Beliál volt, az alvilág állhatatlan tekintetű fejedelme, csak katonája, hadvezére a magát Isten helyére állító hataloméhes uralkodónak, és ízig-vérig férfi, aki elhalmozta nem várt gyengédséggel, szállást készítve a szívében addig hontalan érzéseknek.

Pogány férfi – de vajon kedvesebbek-e az Úr előtt a Törvény szórszálhasogató magyarázói, a parázna nők, vagy a tiszteletre méltó előljárók, akiknek ajtóinak mögött naponta talán a pogányok sátraiban zajló orgiáknál is szégyenletesebb dolgok történnek?

Isten küldött hozzád uram, ha hallgatsz szavamra, Jeruzsálem közepén állítom fel a trónod.

Jeruzsálem közepén állítom fel trónod.

Egy kortyot sem nyelt az eunuch kínálta mézes ital részegítő tüzéből. Ölében a szépséges keleti férffejével eléggé megittasodott már az ígéretek édességétől is.

Mi volt a jel? Hiszen drágakövek, selymek és illatos fűszerek pazar bőségében, kívánságait szemé villanásából ismerő szolgálkkal körülvéve éltek volna, hatalmas és fényűző városok közepén, márványpaloták trónusairól vigyázva a végeláthatatlan asszír birodalom ügyeit; éjszakánként pedig, mint két buja folyondár, a testet villámként átvilágító kéj gyönyörének áldozva – Kétszer sújtott le teljes erőből; az alvó Holofernesz feje úgy vált el a törzsétől, hogy nem tudhatta meg saját halálát.

Élhet-e elrejtözve héber asszony az Úr szemé elől? Kérheti-e áldását, ha a népet leigázó, csonthalmokra épített birodalom vezére veszi újra nőül? A napok végeláthatatlan sokasága úgy maradt el mögötte, hogy kérdéseit megválaszolatlan hagyva, mindvégig szótlán várta őt égi trónusánál.

Későre járt. Meg kell tanulni szomjazni, gondolta a színültig teli korsóra pillantva. A ház sarkához közeli cédrusfa kardként meredő csonkjára fekete leplet terített a le szálló éj.

Bognár Stefánia

A fény árnyoldala

Nemrég mondták, a fénynek is
– mint mindennek –, van árnyoldala.
Elvesztené ismérveit,
ha fotonjaira bomlana.

Szétesne, mint bengáli tűz,
az égre festett művész-csokor,
mit a perc örök éjbe úz,
csillag-közök sötétjén sodor.

A tűnő fény nagy játékos,
vándorol végeláthatatlan,
kergeti az űr-árnyékot,
fényévenként itt-ott felbukkan.

Vagy elbújik a fejekbe,
a gondolatokat gyűjtja fel,
esélyt ad a győzelemre,
míg az értetlenséggel perel.

Pillangóvirágok

A virágok mára elfáradtak,
barangolnak az ősz sétányain,
lépteik, színeik mind fakóbbak
és pillangójuk szél-bókoltan int.

Dallamaim bennem elfáradtak.
Az időzónát átkódolta mind.
Pianójuk napról-napra halkabb,
s kóbor akkord visszhangzik: írj
megint.

Hozd el!

Hozd el a szívemet
fagyok ketrecéből,
mert így kitörhetek
a börtöni mélyből!

Lopd el a szívemet
áldozati kőről,
az azték istenek
vérázott kezéből!

Add vissza szívemet
jégvirágos éjben,
hadd melegedjen meg
kandalló tűzében!

Áraszd el szívemet
Napod sugarával,
űrbéli lehelet
ne járhasa által!

Gyógyítsad szívemet
hó-borogatással,
tovább nem élhetek
önemésztő lázban!

Szepesi Zsuzsanna

ONCOL.HU

(Dr. Pintér Tamásnak köszönettel és tisztelettel)

Rovom a folyosót,
csendes a bé három –
kezelő orvosunk`
órák óta várom.
Anyám fekszik – gyenge,
csapolásra hoztuk;
állványt tol egy férfi –
hasonló a sorsuk:
duzzadó májukat
nagy hasuk cipeli,
nehéz tartaniuk –
feszül, vízzel teli...

...és a doktor nem jön
- csak egyedül ügyel -,
de a várakozó
türelme nem fogy el:
tudja, akiért küzd,
lehetne éppen ő –
senki sem háborog,
nem forr a levegő.
Gyengék, szürkék, sárgák,
mint az őszi levél,
szemük megtört fénye
szenvedésről mesél...
...tar fejeken kendő-
kezelési fázis,
sápadt gyengeséghez
járul még a láz is:
mégis, mindük remél,
hazajuthat egyszer.
Ez a töretlen hit
az egyetlen fegyver
túlélni a véget –
örülni a napnak,
amit még sorsuktól
ajándékba kapnak...

...ők másként remélik,
most is lesz karácsony,
majd együtt osztoznak
örömmön, kalácson,
mert együtt újra lesz
önfeledt nevetés,
és otthon alhatnak,
az pedig nem kevés...

Itt döbbenhet rá az
egészséges ember,
eltékozolt napok
súlya milyen teher,
a nagy rohanásban
elfogynak az évek,
s bölcs tartalom nélkül
már semmit sem érnek:
csak kergetett álmok,
csak önző kapkodás,
mert a boldogsághoz
ember kell! Semmi más.

Elmentél, Anyám...

Elmentél, hát –
a sorstól szabott élet kitelt.
Beteg voltál –
már nem kaphattál semmi hitelt.
Fohászod szállt –
Istened várt rád az út végén.
Őrzi lelked –
örök álmodat álmodd békén!

Kanyár Erika

Ködben

Ezüstös köd permetez
arcot, szemet, szívet
haladsz kék foltokkal
félig vakon
az idő fájdalmasan ízekre hull
aszik a test
torzul a képmás
haladsz nem várhatsz
míg a jelen
tisztá égboltot
teremt

A napok törődött
levélként röppennek
reccsennek hetek
roppannak hónapok
dörrennek súlyos évek

A múlt csak a jelen fényében
teremt tiszta égboltot
a sors labirintusa
kifürkészhetetlen
a múlt zezugait
csak a jelen
világosítja ki

Szavak jégvirága

A didergő gyermekkort
tündérvilággá bűvölő
embernyi hóhegyekből
kikandikáló ablakok
– lázrózsák között csodált –
csipkés zúzmarás jégvirága

Fénylő üvegkalitkák
zsúfolt galambdúcok
simogató melege
sosem rajzolja újjá
a múlt utánozhatatlan
– lázrózsák között csodált –
habfehér zúzmarás jégvirágát

A lélekmély sikátoraiban
a didergő mulandóság
teremtette szókristályok
– szépség a pusztulásban –
varázsolják ma vissza
– a lázrózsák között csodált –
olvadó zúzmarás jégvirágot

Jöjjön el...!

Kopár és kietlen
téridő homálya után
glóriázza újra fény
a fejünket

Harsogó fűszálak
smaragd vizét
pumpálja ereinkbe
s érezzük megújulón
a remény hitét
s a lét borzongató
üzenetét

Feltámadó országodban,
Uram,
harsanjon trombitaszó
s tünde madonnák
pufók angyalkái
sikoltva vajúdják

örök hálaimánk.

Mészáros József

Az utolsó szerelem

Dr. S. M.-nek ajánlom.

Az öreg hatvan telet és őszt élt meg. Mázsán felüli vizenyős teste alatt szakadoztak a kórházi vaságy sodronyai. Csontos, kérges kezei a ziháló tüdeje felett voltak összekulcsolva, miközben gondolatai fél évszázadnyit suttyantak vissza az időben.

„Maszatos kölyökként mezítlábasan kergette Csulit és Bundit, a pajkos házörző kölyökkutyákat. Hirtelen ugrással a Csulira rávetődött, Bundi meg a nadrágjába kapott, a fiú elhasalt és kacagott. Bundi utáni vetődése sem volt sikeres, mert az egy szökkenéssel elvágatott mellette. A fékevesztett játékot az apja szakította meg, aki ágyba parancsolta a fiút. Azzal szenderült álomba, hogy az udvaron a vásárra készülők parasztok és hajtók a hajnali indulást osztották, sorozták.

– Pista, te, mint hajtó elébb indulsz az ökrökkel. Mi később megyünk utánad a szekerekkel – mondta a gazda.

– Rendben, bátyám. Megalszom itt a szalmakazalban, s hajnali egykor ébreszenek, és máris indulok.

A fiú mindaddig békésen aludt, míg az éjszakai jajveszékelés nem riasztotta fel. Olyan siralmas lármára ébredt, amit csak a falusi siratóasszonyok tudnak rendezni temetéskor.

– Jaj, Istenem, jaj! Meghalt Pista!

– Meghalt Pista!

– Meghalt Pista!

Mintha siratóéneket kántáltak volna, egymás szavaiba vágva ismételték:

– Meghalt Pista!

– Meghalt Pista!

– Meghalt Pista!

A fiú félelemtől riadtan kimászott az ágyból és kiment a vásárra készülők, de gyászba fordult vásárosok közé. Állt, hallgatta és nézte a holdvilágtól megnyúlt árnyékú embereket. A félelemtől zakatolt a szíve, de amikor meglátta az apját, akkorra alábbhagyott a reszketése. Egyáltalán nem tartotta helyénvaló dolognak, hogy pont most halt meg a Pista. Nézte, nézte az embereket és hallgatta a számára ismeretlen, rendkívüli haláleset fogadását és így szólt:

– Meghalt Pista...? A vásárba kellett volna mennie... Megbeszélték!

Ekkor a vásárosokban a döbbenettől elállt a jajveszékelés, és hahotában törtek ki, miközben a szalmakazalban kiterítve feküdt a Pista. A gazda rögtön élére állt a hahotának, előhúzta a belső zsebéből a fehér laposüveget, s közölte:

– A Pista emlékére! Ki-ki beosztva húzza meg s igyék e nemes italból.

Az ital elfogyván az ökröket a saroglyához kötötték, és a szekerek elindultak a dűlőúton a nagy magyar éjszakába, hogy virradatra a vásárba érjenek.”

Az öreg gondolatai visszatértek a korrodálódott vaságyra, ahol Irma nővér az egyik kezével fogta a kezét, a másik kezével a verejtékező homlokát és arcát törölgette, kiszáradt száját vizes kendővel nedvesítette. Mindig is tetszett neki Irma nővér. Amikor a barátai meglátogatták, akkor sem a súlyos betegségeiről, a felfekvéses sebeiről, hanem a gyönyörű nőről: Irmáról beszélt. Vénülő kezeivel vágycott az érintésére, a közelségére. Mély empátiája mellett a nővérkét gazdagon megáldotta a Jó Isten formás idomokkal, harmatos ajakkal is. A fehér köpeny igazi falusi szépséget formázott ki. Az öreg gyenge véráramait vággyal teli gondolatok bizsergették. Nemegyszer végiggondolta, míg fiatal volt, addig négy laza és egy merev testrésze volt. Most, hogy megöregedett, négy merev testrésze van és egy laza... Férfiúi gyönyör töltötte el a lelkét a nővérke közelsége és gondoskodása során.

Nővérke! Megsimogathatom a kezét?

Igen.

Az öreg kinyitotta a hüvelykujját, egy kis idő múlva a mutatóujját is, de a középsőujj remegett, a gyűrűs- és a kisujj még csak nem is rezgett. Úgy állt a két ujj és a kéz, mint egy sérült, lezuhant, törött szárnyú kócsag az elmúlás előtt. Ekkor a nővérke felemelte a bal kezével az öreg bal kezét, s rátette a jobb kezére, ezután a beteg kezét vezetve simogatta az öreg kezével az ő jobb kezét. Az öreg, zöldes, hamuszürke arcában megteltek a vérerek, színt kapott, szempillái nedvességtől csillogtak, majd boldog mosollyal a szája sarkában becsukta a szeméit. A beteg, öreg kéz bukdácsoló öleléssel simogatta a nővérke forró, selymesen simuló, üde kezét, mígnem a még mozdulásra képes ujjak is esetlenül hullottak Irma nővér kezére.

Irma nővér az órájára nézett és a mellkason lévő kézre simította az öreg kezét, keresztet vetett és imádkozott.